

Til lovforslag nr. L 111

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Udlændinge-, Integrations- og Boligudvalget den 3. marts 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love

(Udvidelse af personkredsen for modtagelse af integrationsydelse m.v.)

[af udlændinge-, integrations- og boligministeren (Inger Støjberg)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. januar 2016 og var til 1. behandling den 2. februar 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udlændinge-, Integrations- og Boligudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og udlændinge-, integrations- og boligministeren sendte den 21. december 2015 dette udkast til udvalget, jf. UUI alm. del – bilag 60. Den 28. januar 2016 sendte udlændinge-, integrations- og boligministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Aktionsgruppen mod Diskrimination af Flygtninge i Lovgivningen, Aarhus, og

Thomas Medom, rådmand for Sociale Forhold og Beskæftigelse i Aarhus Kommune.

Udlændinge-, integrations- og boligministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Thomas Medom, rådmand for Sociale Forhold og Beskæftigelse i Aarhus Kommune mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 7 spørgsmål til udlændinge-, integrations- og boligministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (DF, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget efter partiets opfattelse er endnu et skridt i den rigtige retning. Folketinget skal tage stilling til, om de udlændinge, hvoraf mange fik asyl under den tidligere SR-regering, skal sættes ned i kontanthjælp og i stedet modtage den nye, lavere starthjælp/integrationsydelse. Såfremt lovforslaget vedtages, vil flere udlændinge opleve at blive sat ned i ydelse. Det er efter partiets opfattelse rimeligt, fordi der naturligvis bør være forskel på danskere, hvis familier har boet her i generationer, og personer, som kun har boet i Danmark i ganske få år, og hvoraf alt for mange desværre slet ikke har bidraget til samfundet.

Folketinget indførte sidste år et opholdskrav for ret til uddannelseshjælp og kontanthjælp og en ny lavere ydelse for personer, som ikke opfylder opholdskravet. De nye regler indebærer, at udlændinge – og desværre også i visse tilfælde, om end i mindre omfang, danske statsborgere – skal opfylde et opholdskrav for at kunne få adgang til fuld kontanthjælp. Opholdskravet indebærer, at man skal have opholdt sig i det danske kongerige, dvs. i rigsfællesskabet, i mindst 7 ud af de seneste 8 år for at være berettiget til den fulde ydelse. Formålet med lovændringen var bl.a. at gøre det mindre attraktivt at søge asyl i Danmark. DF havde allerede dengang gerne set, at ændringen også gjaldt alle dem, der havde fået ophold under den tidligere regering. Det skete som be-

kendt ikke, men såfremt dette lovforslag bliver vedtaget, vil det ske fra juli 2016.

Som led i finanslovsaftalen for 2016 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti er det blevet aftalt at udvide personkredsen for modtagelse af integrationsydelse efter den model, som vi kender i dag. Udvidelsen af gruppen indebærer, at både personer, der allerede i dag modtager uddannelses- eller kontanthjælp, og personer, som søger om at modtage den, fremover vil modtage den lavere ydelse, hvis ikke de opfylder kravet om som minimum at have opholdt sig i kongeriget i 7 ud af de seneste 8 år. Ændringen burde, efter DF's opfattelse, ikke gælde danske statsborgere, men partiet har accepteret dette som led i et kompromis.

Forslaget vil helt overordnet tjene det formål at markere forskellen på dem, som bor og lever i Danmark og altid har gjort det, og så dem, der lige er kommet til landet.

Efter DF's vurdering er der fortsat behov for yderligere stramminger i asyl- og udlændingepolitikken, hvorfor partiet efter vedtagelsen af dette lovforslag vil arbejde videre med nye udlændingepolitiske stramminger.

Et *mindretal* i udvalget (S, EL, ALT, RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget bemærker, at i disse år er den formentlig vigtigste opgave for Folketinget at sikre sammenhængskraften i det danske samfund og fastholde vores unikke velfærdsmodel i en tid, hvor globalisering og øget indvandring udfordrer vores grundlæggende strukturer. S står for en balanceret politik, der hjælper mennesker, der er på flugt, begrænser antallet af indvandrere og samtidig insisterer på reel integration af de herboende indvandrere og efterkommere.

På den baggrund kan S ikke tilslutte sig lovforslaget om at udvide integrationsydelsen, så personkredsen også omfatter udlændinge, der allerede opholder sig i landet og er kommet til Danmark inden for de seneste 7 år. Det skyldes særlig to forhold:

For det første er konsekvenserne af de lave ydelser meget alvorlige for de børn, der kommer til at vokse op med forældre på integrationsydelse. Ifølge regeringens egne tal er beskæftigelseseffekten af lovforslaget marginal, og den egentlige effekt er derfor udelukkende, at flere børn i Danmark fremover vokser op under alt for ringe økonomiske vilkår. Derfor har S i forhandlinger med regeringen bl.a. foreslået, at der indføres en ret til børnehjælp for de personer, der modtager integrationsydelsen. På den måde ville vi som samfund sikre, at børn med forældre på integrationsydelse var sikret vintertøj, fritidsjob og adgang til fritidsaktiviteter. Partiets forslag om at afbøde de værste konsekvenser af integrationsydelsen understøtter, at børn – uanset forældrenes baggrund – skal have reelle muligheder for en god opvækst i Danmark. Beklageligvis afviste regeringen enhver drøftelse af forslaget såvel som andre justeringer, der ville tage hensyn til de børn, der fremover risikerer at vokse op i fattigdom.

For det andet udgør lovforslaget en alvorlig forhindring for den praktiske integrationsopgave, der varetages af de danske kommuner. S vurderer, at mange familier og enlige,

der modtager integrationsydelsen, vil være tvunget til at forlade deres nuværende bolig, fordi deres indtægtsgrundlag i mange tilfælde halveres. Det har ikke været muligt for regeringen at godtgøre, at der findes tilstrækkelig med boliger til så lav en husleje, at de kan betales af de personer, der fremover modtager integrationsydelsen. Det vil forstærke de udfordringer, som kommunerne skal håndtere i forbindelse med den store tilstrømning af flygtninge og forøgelsen af antallet af familiesammenførte. Regeringen har ikke fremlagt information, der har fjernet partiets vurdering af, at lovforslaget vil forværre kommunernes mulighed for at løse integrationsindsatsen i praksis. Tværtimod.

Enhedslistens medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslaget. Da regeringen i sommeren 2015 foreslog indførelsen af en integrationsydelse for nyankomne flygtninge – et forslag, som EL også var imod – kunne den argumentere med, at det lave ydelsesniveau skulle skræmme asylansøgere til at vælge andre lande at søge asyl i. Dette argument er ikke til stede, når man diskuterer det foreliggende lovforslag om udvidelse af personkredsen. Tilbage er argumentet om, at nedsatte ydelser skulle få flere i arbejde. Desværre viser bl.a. Rockwool Fondens undersøgelse »Starthjælpens betydning for flygtnings levevilkår og beskæftigelse« fra 2012, at beskæftigelseseffekten er meget lille. Til gengæld viser undersøgelsen, at den nedsatte ydelse skaber fattigdom og isolation, som vil skubbe flygtninge og andre modtagere af integrationsydelse længere væk fra arbejdsmarkedet. Den fattigdom, som indførelsen af integrationsydelsen i 2015 har skabt, og som det foreliggende lovforslag vil gøre betydelig mere udbredt, vil skade integrationen og holde flygtninge ude af mange af de sociale sammenhænge, som resten af landets befolkning indgår i. Særlig hårdt vil flygtningebørn blive ramt. Mange vil i praksis blive afskåret fra at gå til børnefødselsdage og deltage i sport, udflugter og andre aktiviteter, hvor de ville have mulighed for at møde andre børn. Udvidelsen af personkredsen for integrationsydelsen skaber et markant øget behov for de billige boliger, som der i forvejen er mangel på, hvilket også er påpeget af KL. Personer, der overgår fra kontanthjælp til integrationsydelse, risikerer udsættelse fra deres nuværende bolig, som de kan betale på kontanthjælp, men ikke på integrationsydelse. Dermed er der risiko for øget social nød og hjemløshed.

Lovforslaget er fattigdomsskabende og integrationssskadeligt. EL vil betragte det som et vigtigt politisk mål at få afskaffet integrationsydelsen, så snart der er et andet flertal i Folketinget, og stemmer imod det foreliggende lovforslag.

Alternativets medlemmer af udvalget bemærker, at partiet er enig i, at flygtninge skal i arbejde så hurtigt som muligt. Men en integrationsydelse, der næsten halverer kontanthjælpen, vil få den modsatte effekt. Det vurderer både Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Lejernes Landsorganisation og alle de høringssvar, som er afgivet. Nye tal fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet viser, at blot 283 flere kommer i job i 2016, selv om 21.000 vil få en lavere ydelse. I 2017 vil 19.500 personer blive ramt af integrationsydelsen, mens beskæftigelsen kun ventes at stige med 437 personer. I 2018 vil 291 komme i arbejde, selv om 11.600 rammes af den lave ydelse. Det eneste, forslaget vil skabe, er fattigdom

med specielt katastrofale følger for børnene. Frem for forringede økonomiske vilkår med meget begrænset beskæftigelseeffekt bør målsætningen efter partiets opfattelse fremmes gennem en sammenhængende, ambitiøs beskæftigelsesindsats, der involverer både offentlige og private arbejdsgivere, fagforeninger, uddannelsesinstitutioner, jobcentre, frivillige kræfter m.v.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget kan ikke tilslutte sig forslaget om at udvide personkredsen af mennesker, der skal modtage en integrationsydelse, der er voldsomt meget lavere end kontanthjælp i Danmark. I SF's optik vil forslaget have samme konsekvens som lovforslaget fra sommeren 2015, hvor et flertal besluttede indførelsen af en integrationsydelse for nyttilkomne flygtninge.

Forslaget vil medføre øget fattigdom og ulighed i Danmark, da den nye ydelse vil gøre det svært for flygtninge at kunne dække helt basale behov som f.eks. mad, husleje, medicin og tøj, og at kunne fungere på lige vilkår med andre mennesker i det danske samfund.

En del af ministerens præmis for forslaget har været, at flygtninge hurtigere skal i arbejde, og at de derved vil undgå fattigdom. Der er dog ikke blevet svaret på, hvor flygtningene skal finde job i en tid, hvor der stadig er mange ledige danskere. SF stiller sig stærkt kritisk over for præmissen om, at der er job til alle flygtninge. Tværtimod lader det til, at kommunerne skal have en hjælpende hånd med at få

flygtninge i arbejde. Flere flygtninge kommer også med så voldsomme traumer fra deres hjemlande, at det er svært at forestille sig, at de kan fungere på det danske arbejdsmarked.

Lovforslaget vil desuden have betydelige konsekvenser for de danske kommuner. Flere kommuner har udtrykt bekymring for, om det vil være muligt at finde boliger til de mange flygtninge, når flygtninge med integrationsydelse mister så stor en del af deres levestandard. SF er bekymret for, om flygtninge kan få en bolig, de kan betale, ligesom vi er bekymrede for den eventuelle konsekvens, at mange flygtninge placeres i udsatte boligområder, barakbyer eller andre billige løsninger. I SF's optik er sådanne scenarier skadelige for integrationen.

SF tager derfor afstand fra lovforslaget, der ifølge flere høringssvar vil medføre øget fattigdom og ulighed, og som i SF's optik vil have skadelige konsekvenser for integrationen i Danmark.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Martin Henriksen (DF) fmd. Peter Skaarup (DF) Christian Langballe (DF) Marie Krarup (DF) Peter Kofod Poulsen (DF)

Merete Dea Larsen (DF) Marcus Knuth (V) Britt Bager (V) Preben Bang Henriksen (V) Louise Schack Elholm (V)

Erling Bonnesen (V) Jan E. Jørgensen (V) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Ole Birk Olesen (LA) Naser Khader (KF)

Dan Jørgensen (S) Daniel Toft Jakobsen (S) Jan Johansen (S) Karen J. Klint (S) Mattias Tesfaye (S) Yildiz Akdogan (S)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Søren Egge Rasmussen (EL) Ulla Sandbæk (ALT) Josephine Fock (ALT) Lotte Rod (RV)

Sofie Carsten Nielsen (RV) Jacob Mark (SF) Karsten Hønge (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	47	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	9	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 111

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 11/2-16 fra Aktionsgruppen mod Diskrimination af Flygtninge i Lovgivningen, Aarhus
6	Henvendelse af 12/2-16 fra Thomas Medom, rådmand for Sociale Forhold og Beskæftigelse i Aarhus Kommune
7	Henvendelse af 19/2-16 fra Aktionsgruppen mod Diskrimination af Flygtninge i Lovgivningen, Aarhus
8	1. udkast til betænkning
9	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 111

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvordan forslagets vedtagelse vil påvirke antallet af udsættelser og antallet af hjemløse i Danmark, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om det i alle tilfælde vil være den enkelte modtager af integrationsydelse, der bærer ansvaret for at finde en ny bolig, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om KL har ret i, at det vil kræve manuel gennemgang af 150.000 sager for at afgøre, hvem der vil blive omfattet af de med forslaget foreslåede regler, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelse af 11/2-16 fra »Aktionsgruppen mod Diskrimination af Flygtninge i Lovgivningen«, Aarhus, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om kommentar til henvendelse af 12/2-16 fra Thomas Medom, rådmand for Sociale Forhold og Beskæftigelse i Aarhus Kommune, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelse af 19/2-16 fra Aktionsgruppen mod diskrimination af Flygtninge i Lovgivningen, Aarhus, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvor stor en del af målgruppen regeringen forventer, kommer i arbejde og bliver selvforsørgende som følge af lovforslaget, til udlændinge-, integrations- og boligministeren, og ministerens svar herpå